

715.

Na osnovu člana 12 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

P R A V I L N I K
**O FITOSANITARNIM MJERAMA ZA SPREČAVANJE UNOŠENJA ŠETNIH ORGANIZAMA BILJEM *CALIBRACHOA* SPP.,
PETUNIA SPP. I NJIHOVIM HIBRIDIMA PORIJEKLOM IZ GVATEMALE***

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere za sprečavanje unošenja određenih štetnih organizama neukorijenjenim reznicama bilja za sadnju vrsta *Calibrachoa* spp., *Petunia* spp. i njihovim hibridima porijeklom iz Gvatemale.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) određeni štetni organizmi su *Bactericera cockerelli* (Šulc.), *Bemisia tabaci* Genn., *Chloridea virescens* Fabricius, *Eotetranychus lewisi* (McGregor), *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix subcrinita* (Lec.), *Helicoverpa zea* (Boddie), *Liriomyza huidobrensis* (Blanchard), *Liriomyza sativae* Blanchard, *Liriomyza trifolii* (Burgess), Pepper golden mosaic virus, Pepper huasteco yellow vein virus, *Ralstonia pseudosolanacearum* Safni et al., *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. Emend. Safni et al., *Spodoptera ornithogalli* Guenée, Squash leaf curl virus i Tomato severe leaf curl virus;

2) određeno bilje su neukorijenjene reznice namijenjene sadnji vrsta *Calibrachoa* spp. i *Petunia* spp. i njihovi hibridi, uzgojene u Gvatemali i dobijene direktno od matičnih biljaka uvezenih iz Evropske Unije.

Zahtjevi za unošenje i premještanje određenog bilja

Član 3

(1) Određeno bilje može se unositi na teritoriju Crne Gore ako su ispunjeni sljedeći zahtjevi:

1) prije početka trgovine Nacionalni organ za zaštitu bilja Gvatemale pisanim putem dostavio je Evropskoj Komisiji listu mjera kojima se obezbjeđuje ispunjavanje zahtjeva iz tačke 1 Priloga 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika;

2) Nacionalni organ za zaštitu bilja Gvatemale do 31. decembra svake godine dostavio je

Evropskoj Komisiji dostavlja listu proizvodnih jedinica, sa njihovim kodovima sljedljivosti,

koje su odobrene za izvoz određenog bilja u Evropsku Uniju za narednu kalendarsku godinu,

dostavljajući bez odlaganja sve izmjene te liste;

3) Nacionalni organ za zaštitu bilja Gvatemale do 31. marta svake godine je podnio Evropskoj Komisiji godišnje izvještaje o aktivnostima izvršenim prethodne kalendarske godine koji sadrže sve elemente utvrđene u tački 2 Priloga 1 ovog pravilnika.

(2) Profesionalni subjekt koji uvozi određeno bilje na teritoriju Crne Gore mora da posjeduje dokument izdat od strane nadležnog organa za zdravstvenu zaštitu bilja (u daljem tekstu: Uprava) kojim se potvrđuje da profesionalni subjekt koji prima određeno bilje ispunjava zahtjeve iz stava 3 ovog člana.

(3) Nakon unošenja u Crnu Goru određeno bilje može se premještati samo do:

1) prostorija profesionalnih subjekata koji su ovlašćeni za izdavanje biljnih pasoša za bilje koje je ukorijenjeno ili uzgojeno iz određenog bilja; ili

2) prostorija profesionalnih subjekata kojima Uprava izdaje biljne pasoše za određeno bilje.

Prije preuzimanja određenog bilja profesionalni subjekt iz tačke 1 ovog stava obavještavaju Upravu o očekivanom datumu prispjeća tog bilja i čuvaju kod sljedivosti iz tačke 1 podtačke c alineja 3 Priloga 1 ovog pravilnika.

(4) Bilje koje je direktno ukorijenjeno ili uzgojeno iz određenog bilja čuva se odvojeno od bilo kog drugog bilja osjetljivog na određene štetne organizme.

(5) Određeno bilje je predmet službenih inspeksijskih pregleda najmanje jedanput prije prvog premještanja iz prostorija profesionalnog subjekta i što je moguće bliže vremenu njegovog premještanja, a ovi inspeksijski pregledi uključuju, u slučaju sumnje na infekciju, uzorkovanje i molekularno testiranje na sledeće viruse: Pepper golden mosaic virus, Pepper huasteco yellow vein virus, Squash leaf curl virus i Tomato severe leaf curl virus.

(6) U slučaju da se na bilju koje je ukorijenjeno ili uzgojeno iz određenog bilja otkriju određeni štetni organizmi, odmah se uništava najmanje svo bilje ukorijenjeno ili uzgojeno iz istog lota određenog bilja, a ako je odgovarajuće, čiste i dezinfikuju prostorije u kojima je uzgajano.

(7) Uprava odmah obavještava Evropsku Komisiju i ostale države članice o svakom slučaju u kojem je utvrđeno prisustvo određenog štetnog organizma na određenom bilju ili na bilju koje je ukorijenjeno ili uzgojeno iz određenog bilja, da bi Evropska Komisija o tome odmah obavjestila Nacionalni organ za zaštitu bilja Gvatemale.

Stupanje na snagu

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”, a primjenjivaće se 15. aprila 2026. godine.

*U ovaj Pravilnik prenijeta je Implementirajuća Regulativa Evropske Komisije (EU) 2025/1078 od 2. juna 2025. o utvrđivanju odstupanja od Imlementirajuće Regulative (EU) 2019/2072 u pogledu unosa na područje Unije neukorijenjenih reznica za sadnju vrsta *Calibrachoa* spp., *Petunia* spp. i njihovih hibrida iz Gvatemale

Broj: 04-313/26-4597/3

Podgorica, 13. marta 2026. godine

Ministar,

Vladimir Joković, s.r.

PRILOG 1

ZAHTJEVI ZA UNOŠENJE ODREĐENOG BILJA NA TERITORIJU CRNE GORE

1. Određeno bilje može se unositi na teritoriju Crne Gore samo ako ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

a) proizvedeno je u proizvodnim jedinicama:

- koje je Nacionalna organizacija za zaštitu bilja Gvatemale uvrstila na listu odobrenih proizvodnih jedinica koje su priznate kao slobodne od određenih štetnih organizama i kojima je dopušten izvoz tog bilja u Evropsku Uniju;
- koji su označeni jedinstvenim kodom sljedivosti koji se nalazi na listi iz alineja 1 ove podtačke;
- koji su dvostrukim vratima fizički izolovani od insekata, pri čemu se druga vrata otvaraju tek nakon što su prva vrata potpuno zatvorena, i imaju uspostavljen sistem kojim se obezbjeđuju higijenski postupci i postupci dezinfekcije za osoblje, opremu i sve proizvodne postupke;
- koji imaju sistem za snabjevanje vodom za navodnjavanje slobodne od štetnih organizama, koji podliježe najmanje dva puta godišnje službenim pregledima, uključujući molekularno testiranje, kako bi se obezbijedilo odsustvo štetnih organizama *Ralstonia pseudosolanacearum* Safni i dr. i *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi i dr. Emend. Safni i dr.;
- koje su u cijelosti namijenjeni proizvodnji određenog bilja ili drugog bilja koje ispunjava propisane zahtjeve Evropske unije/Crne Gore o zdravlju bilja i koji podliježu detaljnom čišćenju i dezinfekciji prije unošenja novog određenog bilja;
- koji imaju police za držanje posuda najmanje 50 cm iznad poda/površine zemlje;
- koji imaju uspostavljen sistem za vođenje evidencije o svim postupcima, uključujući proizvedene lotove i postupke za kontrolu određenih štetnih organizama tokom svakog proizvodnog ciklusa;
- koji se, ako se utvrdi prisustvo određenog štetnog organizma, uklanjaju sa Liste proizvodnih jedinica iz tačke 1 podtačka 1 alineja 1 ovog Priloga dok se ponovo ne uspostavi stanje u kojem štetni organizam nije prisutan i tek nakon toga dobiju ponovno odobrenje za proizvodnju i izvoz tog materijala;

b) određeno bilje je:

- uzgojeno je u Gvatemali i dobijeno direktno od matičnih biljaka uvezenih iz Evropske Unije;
- proizvedeno je pomoću uzgojnih supstrata i posuda koji su ili novi ili su podvrgnuti tretmanu kako bi se obezbijedila sloboda od organizama koji se prenose zemljom i svih određenih štetnih organizama prije upotrebe u proizvodnom procesu;
- predmet monitoringa od strane osposobljenog osoblja pomoću klopki;
- podvrgnuto vizuelnim pregledima nedeljno od strane osposobljenog osoblja, kako bi se obezbijedilo odsustvo određenih štetnih organizama ili njihovih simptoma;
- podvrgnuto je, prema potrebi, tretiranju protiv štetnih organizama;
- podvrgnuto molekularnom testiranju za otkrivanje virusa Pepper golden mosaic virus, Pepper huasteco yellow vein virus, Squash leaf curl virus i Tomato severe leaf curl virus, najmanje jednom prije izvoza prve serije (batch) neukorijenjenih reznica u Evropsku Uniju/Crnu Goru, tokom tog proizvodnog ciklusa ili nakon bilo kakvog pronalaska štetnog organizma *Bemisia tabaci* Genn. u proizvodnoj jedinici;

c) prije izvoza, svaki lot određenog bilja iz svake proizvodne jedinice bio je:

- podvrgnut službenom inspekcijskom pregledu radi otkrivanja prisustva određenih štetnih organizama metodom uzorkovanja koja omogućuje otkrivanje najmanje nivo zaraze od 1 %, sa nivoom pouzdanosti od 99 % u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere ISPM 31, uključujući molekularno testiranje na viruse Pepper golden mosaic virus, Pepper huasteco yellow vein virus, Squash leaf curl virus, Tomato severe leaf curl virus u slučaju sumnje na infekciju;
- prevezeno iz proizvodne jedinice u objekte za skladištenje, hlađenje ili pakovanje na mjestima proizvodnje, na način da se spriječi kontaminacija određenim štetnim organizmima;
- pakovano u kutije, pri čemu se u svakoj kutiji nalazi oznaka sa kodom sljedljivosti proizvodne jedinice;

d) određeno bilje prati fitosanitarni sertifikat koji je izdao Nacionalni organ za zaštitu bilja Gvatemale, kojim se potvrđuje usklađenost sa zahtjevima ovog pravilnika/regulative (EU) 2025/1078 i koji u rubrici Dopunska izjava sadrži:

- naziv/i odobrenih proizvodnih jedinica iz kojih bilje potiče;
- kod ili kodove sljedljivosti proizvodnih jedinica iz kojih bilje potiče;
- izjavu „Pošiljka ispunjava zahtjeve Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja štetnih organizama biljem *Calibrachoa* spp., *Petunia* spp. i njihovim hibridima porijeklom iz Gvatemale/(EU) 2025/1078.

2) godišnji izvještaj o aktivnostima iz prethodne kalendarske godine mora da sadrži za svaku proizvodnu jedinicu:

- a) broj određenog bilja izvezenog u Evropsku Uniju;
- b) pregled (overview) službenih inspekcijskih pregleda izvršenih prije izvoza;
- c) nalaze o prisustvu određenih štetnih organizama;
- d) broj uništenog bilja zbog sumnje na zarazu ili zarazu određenim štetnim organizmima i
- e) mjere preduzete kako bi se ponovo uspostavio status proizvodne jedinice da je slobodna od štetnih organizama i spriječilo ponovno pojavljivanje određenih štetnih organizama.